

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 24 października 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.53.2023.PSZ

Pani
Elżbieta Makowska
Dyrektor „Domu Piątka”
w Wałbrzychu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 11 – 13 września 2023 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) kontrolerzy Piotr Szafarowicz główny specjalista oraz Jacek Sujka inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w „Domu Piątka” w Wałbrzychu przy ul. Niepodległości 64, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 września 2022 r. do dnia 11 września 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Elżbieta Makowska, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod numerem 56.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, akt osobowych pracowników oraz wyjaśnień złożonych przez dyrektora Placówki. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 292, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono:

„Dom Piątka” w Wałbrzychu przy ul. Niepodległości 64 jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego prowadzoną przez Miasto Wałbrzych na podstawie zezwolenia nr ZP-ZS.9423.2.2016.MO z dnia 1 września 2016 r. z późn. zm. wydanego przez Wojewodę Dolnośląskiego. Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Na podstawie ewidencji dzieci stwierdzono, że na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 11 wychowanków. Wszystkie dzieci zostały skierowane i umieszczone w Placówce na podstawie orzeczeń sądowych. W przypadku trójki, ze względu na toczące się postępowania opiekuńcze, w dokumentacji były tylko postanowienia o zabezpieczeniu w pieczy zastępczej. Wśród wychowanków było pięcioro dzieci, które w dniu umieszczenia w Placówce nie miały ukończonego 10. roku życia, lecz zostały przyjęte wraz ze starszym rodzeństwem w trybie art. 95 ust. 2 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 20 – 21*).

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy Placówka współpracowała z rodziną i osobami bliskimi dziecku umożliwiając kontakty osobiste w wyznaczonych dniach na terenie Placówki oraz stały kontakt telefoniczny. Rodzice byli na bieżąco informowani o wszystkich sprawach dotyczących ich dzieci oraz mieli możliwość poznania i podjęcia współpracy z wychowawcą odpowiedzialnym za proces opiekuńczo – wychowawczy. Rodzice byli zapraszani na posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, mogli również uczestniczyć w wywiadówkach szkolnych oraz we wszystkich ważnych momentach w życiu dziecka (urodziny, komunii święta, itp.). Pedagog Placówki podejmował również próby pedagogizacji rodziców, wskazując im właściwe metody wychowawcze, sposoby radzenia sobie z trudnościami oraz instytucje pomocowe wraz z zakresem ich kompetencji. Rodzice dzieci mogli ubiegać się o zwolnienia dzieci na przepustki godzinowe, weekendowe, na ferie lub wakacje i święta. Dzieci w czasie pobytów w domach rodzinnych były pod kontrolą pracowników Placówki i ośrodka pomocy społecznej, zgodnego z miejscem zamieszkania (*dowód: akta kontroli str. 34 – 35*).

Analizując przestrzeganie przez kontrolowaną jednostkę przepisów art. 136, art. 137 i art. 138 ust. 1 ustawy dotyczących organizacji i dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą dla dzieci z grupy kontrolnej zorganizowano cztery posiedzenia Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w dniach 19 i 20 października 2022 r. oraz 3 i 5 kwietnia 2023 r. W każdym przypadku

składy osobowe Zespołów były kompletne, wysłano stosowne zawiadomienia. Na podstawie przedłożonej dokumentacji z posiedzeń Zespołów stwierdzono dokonywanie ocen wychowanków we wszystkich obszarach wskazanych w art. 136 ustawy. Po zakończeniu okresowych ocen sporządzane były wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce, które przekazywano do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu (*dowód: akta kontroli str. 24 – 25*).

W obrębie badanej grupy kontrolnej ustalono, że dla każdego wychowanka Placówki sporządzono diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia. Stosowne dokumenty były przygotowywane przez pedagoga lub psychologa w okresie ok. 1 miesiąca od dnia przyjęcia dziecka do Placówki. Wszystkie diagnozy zawierały opis mocnych stron dziecka, przyczyny kryzysu w jego rodzinie, opis relacji dziecka z otoczeniem, opis rozwoju, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej, pracy z rodziną dziecka oraz przygotowania do usamodzielnienia. Diagnozy rodzeństwa D. zostały zaktualizowane ze względu na zmianę ich sytuacji życiowej, natomiast diagnozy rodzeństwa R. winny być zaktualizowane w najbliższym czasie (*dowód: akta kontroli str. 26 – 27*).

Na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka, wychowawca kierujący procesem wychowawczym opracowywał plan pomocy, o którym mowa w § 15 rozporządzenia. Każdy poddany ocenie plan zawierał dane osobowe dziecka, datę jego sporządzenia, cel pobytu w Placówce oraz opis działań krótkoterminowych i długoterminowych w obszarach: środowisko rodzinne dziecka, potrzeby dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, usamodzielnienia oraz zdrowia i rozwoju fizycznego. Plany pomocy były modyfikowane na posiedzeniach Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb (*dowód: akta kontroli str. 28 – 31*).

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu zawierające opisy i informacje dotyczące obszarów wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Dla wychowanków umieszczonych w Placówce w trybie zabezpieczenia interwencyjnego karty pobytu były uzupełniane nie rzadziej niż co dwa tygodnie. Do przedłożonej dokumentacji nie wnosi się uwag i zastrzeżeń (*dowód: akta kontroli str. 32*).

Zarówno pedagog, jak i psycholog (zatrudniony w Placówce do kwietnia 2023 r.), prowadził dla każdego wychowanka odpowiednio arkusz badań i obserwacji pedagogicznych i psychologicznych. Oba dokumenty zawierały podstawowe informacje o dziecku i jego rodzinie oraz krótki opis badania lub obserwacji. Częstotliwość dokonywania adnotacji w arkuszach była zależna od bieżących potrzeb. W zakresie obowiązku prowadzenia kart udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów dla dzieci tego wymagających,

dyrektor Placówki złożył do akt kontroli wyjaśnienia z których wynika, że pod opieką różnych specjalistów było sześcioro wychowanków. Najczęściej zajęcia miały charakter korekcyjno – kompensacyjny, wyrównawczy, rewalidacyjny, terapeutyczny, itp. Zwrócono uwagę na konieczność odnotowywania w ww. kartach udział dzieci we wszystkich zajęciach organizowanych zarówno w Placówce, jak i poza nią. W przypadku dzieci stale przebywających w SOSW w Dobroszycach uznano ich indywidualne programy edukacyjno – terapeutyczne jako karty udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów (*dowód: akta kontroli str. 18, 33, 42*).

Na dzień kontroli w Placówce było dziewięcioro wychowanków, których rodzice zostali pozbawieni praw rodzicielskich lub nie żyją. Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy dzieci zostały zgłoszone do Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej – Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu celem kwalifikacji do przysposobienia. Siedmioro dzieci zostało zakwalifikowanych do adopcji krajowej, natomiast w przypadku dwójki odstąpiono od kwalifikacji (*dowód: akta kontroli str. 20 – 21, 43*).

W okresie objętym kontrolą usamodzielniał się jeden wychowanek. Przedłożona dokumentacja potwierdziła terminowe wyznaczanie opiekuna procesu usamodzielnienia oraz przygotowywanie indywidualnego programu usamodzielnienia. Stwierdzono również, że oba dokumenty były zaakceptowane i zatwierdzone przez kierownika centrum pomocy. Wychowanek zadeklarował powrót do rodziny biologicznej (*dowód: akta kontroli str. 44*).

Celem przestrzegania przepisów § 11 ust. 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczących sprawowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej, w tym dokonywania co najmniej trzech obchodów placówki, przedłożono dokument pod nazwą „Raport dobowy” zawierający szczegółowe informacje dotyczące wychowanków i ich funkcjonowania w czasie dyżurów dziennych i nocnych. W „Raporcie dobowym” odnotowywane były cztery obchody nocne w godzinach: 22:00, 24:00, 03:00 i 06:00 (*dowód: akta kontroli str. 45*).

Od dnia 1 września 2016 r. w Placówce prowadzona jest ewidencja dzieci, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia. Przedłożona do wglądu ewidencja zawierała wymagane informacje, tj.: imię i nazwisko dziecka, datę jego urodzenia, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka oraz aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów (*dowód: akta kontroli str. 45*).

Zgodnie z § 5 rozporządzenia, w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej dyrektor winien przeprowadzić stosowne postępowanie wyjaśniające oraz powiadomić w ciągu 24 godzin rodziców dziecka, Policję, sąd, asystenta rodziny i powiatowe centrum pomocy rodzinie. Zgodnie z oświadczeniem

dyrektora w Placówce obowiązuje procedura w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka, która zakłada konieczność przeprowadzenia stosowanego postępowania wyjaśniającego oraz zawiadomienie wszystkich wymaganych służb i instytucji. W okresie badanych 12 miesięcy nie było potrzeby uruchamiania ww. procedury (*dowód: akta kontroli str. 37, 45*).

W Placówce przestrzegany był przepis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, nakazujący comiesięczne wypłacanie dzieciom kwot pieniężnych do własnego dysponowania. Zgodnie z ustaloną przez dyrektora Placówki tabelą najniższa kwota kieszonkowego wynosiła 15 zł, natomiast najwyższa – 50 zł. Wysokość uzależniona była od poziomu edukacji. W okresie wakacyjnym wszyscy wychowankowie otrzymują kieszonkowe w kwocie 50 zł. Kwotę kieszonkowego na dany miesiąc pobierał z księgowości na zasadzie zaliczki wychowawca i następnie rozdysponowywał dzieciom. Zwrócono uwagę na konieczność osobistego kwitowania przez dziecko otrzymanej kwoty na liście wypłaty kieszonkowego. W przypadku wychowanków przebywających poza Placówką (np. w MOS, MOW, SOSW) przyznana kwotę należałoby przekazywać przelewem lub deponować do momentu osobistego odbioru (*dowód: akta kontroli str. 19, 45*).

Na podstawie dokumentów z akt osobowych stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w „Domu Piątka” w Wałbrzychu z dziećmi pracowały osoby zatrudnione na stanowiskach: młodszego wychowawcy – 1 osoba, wychowawcy – 1 osoba, starszego wychowawcy – 4 osoby, pedagoga – 1 osoba i psychologa – 1 osoba. Wszystkie wyżej wymienione osoby miały wykształcenie i kwalifikacje zawodowe zgodne odpowiednio z art. 98 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Pracownicy zostali również sprawdzeni, że nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym. Kwalifikacje zawodowe dyrektora „Domu Piątka” Pani Elżbiety Makowskiej zostały zweryfikowane pod kątem zgodności z ustawą w postępowaniu kontrolnym Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.431.2.29.2019.MS1 z dnia 25 czerwca 2019 r. (*dowód: akta kontroli str. 47*).

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy z sześciorgiem wychowanków w wieku od 5 do 15 lat, którzy obecni byli w Placówce i wyrazili zgodę na rozmowę z inspektorami do spraw kontroli. Wychowankowie otwarcie i swobodnie mówili o swoim pobycie w Placówce i odpowiadali na zadawane pytania. Wszyscy deklarowali, że znają swoją sytuację rodzinną i prawną oraz mają możliwość utrzymywania kontaktów z członkami swoich rodzin. Wychowankowie twierdzili również, że w Placówce czują się bezpiecznie

i mogą liczyć na wsparcie i pomoc ze strony wychowawców. Znają swoje prawa i akceptują codzienne obowiązki. Dzieci nie wnosiły żadnych uwag dotyczących żywienia, zaopatrzenia w odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Opowiadali, jak spędzają czas wolny i jakie mają zainteresowania i plany na przyszłość. W ocenie wychowanków w Placówce można swobodnie wypowiadać swoje opinie na różne sprawy, a wychowawcy biorą pod uwagę ich zdanie. Żaden z wychowanków nie skarżył się na niewłaściwe traktowanie lub karanie przez dorosłych w Placówce (*dowód: akta kontroli str. 38 – 41*).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w „Domu Piątka” w Wałbrzychu nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym niezawierające zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.). W terminie do dnia **17 listopada 2023 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

Piotr Kieboń
.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

Janek Szyka
.....
(członek zespołu inspektorów)